

13. Costs and Benefits of International Migration // World Migration Report 2005. – IOM, 2005. – 494 p.

14. Nyberg Sorensen. The development dimension of Migrants // Danish Institute for international Studies. – Copenhagen, 2005. – P. 6.

15. Економічна криза не стимулює українських гастарбайтерів повертатись на Батьківщину // Перший діловий. – 8 травня, 2009. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.fbc.net.ua/news/economics>.

Дем'янчук Ю.И. Средства поощрения инвестиционного влияния частных трансфертов

Проанализированы пути поощрения инвестиционного влияния частных трансфертов, рассмотрены возможности привлечения инвестиций мигрантов в экономику Украины.

Неэффективное использование потенциала денежных переводов мигрантов обусловлено не так недостаточностью предпринимательских способностей мигрантов, а прежде структурными и институциональными препятствиями на местном, национальном и международном уровнях. Радикальное увеличение возможностей привлечения денежных доходов мигрантов в экономику Украины имеет потенциал появления в будущем жизнеспособной модели экономического развития на основе высокой инвестиционной активности и европейского уровня оплаты труда.

Ключевые слова: национальный банк, денежные переводы, национальный доход, объемы международной трудовой миграции, миграционный капитал, потребительский спрос, социальная инфраструктура, государственная поддержка.

Demyanchuk Yu.I. Private remittances facilities of investment encouragement

The ways of encourage investment impact of private remittances are analyzed; the possibilities of attraction migrants investment in Ukraine are examined. Inefficient use of migrants private remittances potential caused insufficiency entrepreneurial abilities of migrants, and especially the structural and institutional barriers at local, national and international levels.

Radical increase of migrant's income possibilities attracting in the economy of Ukraine has the potential occurrence model of economic development in a viable future based on a high investment activity and European wages level.

Keywords: National Bank, remittances, national income, the volume of international migration, migration capital, consumer demand, social infrastructure, government support.

УДК 658.155

*Доц. Н.І. Дуляба, канд. екон. наук;
студ. С.О. Корнілов – Львівська КА*

ЗНАЧЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Досліджено сутність прибутку підприємства в сучасних умовах господарювання стосовно його ролі в сучасній економіці. Визначено роль та значення прибутку для діяльності та забезпечення розвитку підприємства зокрема та держави загалом. Зазначено, що прибуток є основним мотивом діяльності підприємства, мірилом його ефективності, захисним механізмом від банкрутства та джерелом зростання вартості підприємства; джерелом наповнення бюджету і звідти – забезпечення соціальних потреб та розвитку суспільства. Розглянуто як позитивні, так і негативні аспекти формування прибутку в сучасних умовах. Дослідження ролі прибутку є теоретичним підґрунтям формування дієвого механізму управління ним на підприємстві.

Ключові слова: прибуток, прибуток підприємства, роль прибутку, управління прибутком.

Вступ. Кінцевим результатом, який створює підприємству фінансові ресурси, необхідні для розширення його діяльності, формує його сталість і конкурентоспроможність на ринку товарів і послуг, є прибуток. Саме на основі одержаного прибутку кожне підприємство, незалежно від форми власності та виду діяльності, виконує свої функції, спрямовуючи кошти на власний розвиток, на соціальні потреби, у фонд матеріального заохочення та на інші цілі. Тому в сучасному господарському механізмі прибуток стає не тільки важливішим показником, а й метою роботи підприємств, держави та інших ринкових структур. Прибуток, як економічний показник, дає змогу поєднувати економічні інтереси держави, підприємства, як суб'єкта господарювання, працівників і власника підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теорія прибутку має глибокий генезис, оскільки проблеми ефективного його формування та використання цікавили економістів ще здавна. Античні вчені Платон та Аристотель одними з перших розглядали підходи до формування прибутку в тісному взаємозв'язку зі способами та цілями нагромадження грошей в суспільстві. Тобто роль прибутку ще з античних часів розглядали як можливість створення суспільного капіталу.

Подальші дослідження сутності прибутку дають змогу розглядати і розвиток поглядів щодо його значення як на мікро-, так і макрорівні. Окрім цього, зміна умов господарювання істотно впливає як на методологічні засади, так і на фактори формування прибутку.

Розгляду сутності та значенню прибутку різних економічних формацій в сучасних умовах важливу роль відводили такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: А. Бабо, І.А. Бланк, Н.М. Бондар, О.О. Гетьман, С.Ф. Покропивний, А.М. Поддєрьогін, В.М. Шаповал, Л.І. Шваб, М. Фрідман, Д. Соломон.

Постановка завдання. Метою роботи є дослідження сутності та ролі прибутку підприємства в сучасних наукових поглядах. Це питання є актуальним для розробки ефективного управління прибутком у сучасних умовах господарювання, проте недостатньо розробленим щодо врахування динамічних змін зовнішнього середовища.

Виклад основного матеріалу. Прибуток є якісним показником, в його розмірі відображається зміна обсягу діяльності, доходів підприємства, рівня використання ресурсів, величин витрат. Прибуток синтезує в собі всі сторони діяльності підприємства, характеризує ефективність його господарської діяльності загалом.

Отже, основною метою будь-якого підприємства до сталого економічного розвитку є забезпечення прибутковості його діяльності. Звідси, проблема формування і використання прибутку підприємства набуває дедалі більшого значення, оскільки саме в прибутку концентрується ефект усієї господарської діяльності кожного підприємства. Головною метою управління прибутком є забезпечення збільшення добробуту власників підприємства на сьогодні і в перспективі. Ця мета повинна забезпечувати одночасно гармонізацію інтересів власників з інтересами держави і персоналу підприємства.

Прибуток – частина виробленої та реалізованої додаткової вартості, готової до розподілу. Підприємство одержує прибуток тоді, коли втілена у створеному продукті вартість буде реалізована і набуде грошової форми.

Прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства, удосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування. Уся діяльність підприємства спрямовується на те, щоб забезпечити зростання прибутку або принаймні стабілізацію його на певному рівні [3].

Прибуток за К. Марксом – це перетворена форма додаткової вартості, результат відношення між необхідним і додатковим робочим часом [4, с. 325]. Розвиток ринкових відносин в економіці України зумовив необхідність нових підходів до управління формуванням і розподілом прибутку. А це означає, що й саме визначення прибутку зазнає певних змін. Не дивно, що в сучасних умовах серед вітчизняних та зарубіжних учених існують різні погляди на поняття прибутку [2].

У ринковій економіці у звичайних умовах низький ризик пов'язаний із низькими доходами: чим вищий рівень ризику, тим можливі більші доходи. При вкладенні коштів у різні об'єкти з однаковою віддачею привабливішим буде найменш ризиковий проект. Тобто інвестор повинен отримати компенсацію на ризик. В умовах ринкових відносин прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства та вдосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування.

Прибуток виступає критерієм доцільності під час схвалення господарських рішень на підприємстві. Оскільки більшість рішень підприємства пов'язана з витратанням ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових), їх потрібно розглядати з урахуванням величини прибутку, який підприємство отримує внаслідок їхньої реалізації.

Прибуток є основним фінансовим важелем під час формування надходжень до бюджету країни. Регулюючи розміри прибутку, що залишаються в розпорядженні підприємств, держава стимулює ділову активність суб'єктів господарювання [2]. Найбільш точно і повно роль прибутку підприємства в сучасних умовах сформулював А.І. Бланк:

- прибуток є головною метою підприємницької діяльності й основним спонукальним елементом для ведення господарської діяльності;
- прибуток слугує основним критерієм оцінки ефективності діяльності підприємства;
- прибуток виступає захисним механізмом від загрози банкрутства;
- прибуток є головним джерелом зростання вартості ринкового підприємства та активів;
- прибуток є основним економічним важелем під час формування надходжень до бюджету країни;
- прибуток підприємств створює передумови для економічного розвитку суспільства загалом [1, с. 17].

Прибуток формується на мікрорівні, і на нього, як на фінансовий показник роботи підприємства, що відображається в бухгалтерському обліку офіційній звітності, впливає встановлений державою порядок формування витрат на виробництво продукції (робіт, послуг); обчислення і калькулюван-

ня собівартості продукції (робіт, послуг); визначення позареалізаційних прибутків і витрат; визначення загального (валового) прибутку.

У збільшенні прибутку та високій рентабельності зацікавлені і підприємства, і держава, оскільки, з одного боку, вони є прямим джерелом виробничого і соціального розвитку підприємства, а з іншого – забезпечують постійні та зростаючі надходження до державного бюджету [2]. Прибуток підприємства є інтересом також і фізичних осіб: власників (засновників) підприємства, які внаслідок його розподілу повинні отримувати дивіденди, і працівники підприємства, які за свою продуктивну працю прагнуть отримувати не лише заробітну плату, але й премії, або частину прибутку за особливі заслуги.

Разом з тим, відомо, що приросту прибутку можна досягнути не лише збільшенням внеску трудового колективу підприємства, а й внаслідок певних порушень державної дисципліни та інших протиправних дій, що тягнуть за собою карну відповідальність. Характеризуючи роль прибутку в ринковій економіці, варто відзначити, що, на думку багатьох економістів, ця роль не завжди позитивна, оскільки окремі види прибутку є джерелом лише особистого збагачення окремих категорій громадян, не створюючи користі суспільству загалом. Це відноситься до таких її видів, як прибуток, отриманий від спекулятивних комерційних операцій, невіправно високих цін на ринку, від "тіньової" діяльності підприємств й тощо [1].

Висновки. Мета діяльності кожного підприємства – одержання доходів і прибутку, які в умовах ринкової економіки становлять основу економічного розвитку. Прибуток відрізняється від доходу тим, що показує на яку суму доходи перевищують пов'язані з ними витрати. Тому прибуток і виражає кінцевий результат ефективності виробництва і продажу продукції, поліпшення її якості, використання трудових ресурсів, матеріальних і фінансових ресурсів.

Значення прибутку полягає в тому, що він є основним джерелом фінансування розвитку підприємництва, вдосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування. Уся діяльність підприємства спрямовується на те, щоб забезпечити зростання прибутку, який є підсумковим показником, результатом фінансово-господарської діяльності підприємства.

Визначення ролі прибутку в діяльності підприємств у сучасних умовах є важливим теоретичним підґрунтям формування дієвого механізму управління ним.

Література

1. Бланк И.А. Управление прибылью / И.А. Бланк. – Изд. 3-е, [перераб. и доп.]. – К. : Изд-во "Ника-Центр", 2007. – 768 с.
2. Верхоглядова Н.І. Зміст та значення прибутку як головної рушійної сили ринкової економіки / Н.І. Верхоглядова, С. Б. Ільїна, В.П. Шило // Економічний простір : зб. наук. праць. – 2008. – № 18. – С. 237-245.
3. Гриценко Л.Л. Контролінг грошових потоків підприємств / Л.Л. Гриценко, І.М. Боярко, В.В. Росенко // Актуальні проблеми економіки : наук. економ. журнал. – 2010. – № 3(105). – С. 148-154.
4. Проскурін П.В. Історія економіки та економічних учень. Економічна історія індустріальної цивілізації : навч. посібн. / П.В. Проскурін. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во КНЕУ, 2008. – 400 с.

Дуляба Н.И., Корнилов С.О. Исследование значения прибыли предприятия в современных условиях хозяйствования

Изучена сущность прибыли предприятия в современных условиях хозяйствования с точки зрения его роли в современной экономике. Определена роль и значение прибыли для деятельности и обеспечения развития предприятия в частности и государства вообще. В частности определено, что прибыль является основным мотивом деятельности предприятия, меркой его эффективности, защитным механизмом от банкротства и источником повышения рыночной стоимости предприятия; источником наполнения бюджета и оттуда – обеспечения социальных потребностей и развития общества. Рассмотрены как положительные, так и негативные аспекты формирования прибыли в современных условиях. Рассмотрена роль прибыли в современных условиях. Исследование роли прибыли является теоретическим подспорьем формирования действенного механизма управления ним на предприятии.

Ключевые слова: прибыль, прибыль предприятия, роль прибыли, управление прибылью.

Dulyaba N.I., Kornilov S.O. Study the profit enterprises in the contemporary economy

Studied the nature of company profits in the contemporary economy in terms of its role in the modern economy. The role and value of profit for the activity and development company, in particular, and the state in general. In particular, it is determined that the profit is the main motive of the company, its performance yardstick, a defence mechanism against bankruptcy and a source of increasing the market value of the company, a source of budget revenues, and from there – to ensure social needs and development. We consider both positive and negative aspects of the formation of profit at present. Consider the role of profit in the current conditions. Research on the role of profit is theoretically help the formation of effective control mechanism him in the enterprise.

Keywords: income, business income, the role of profit, profit management.

УДК 336.2:658.86

Аспір. С.Л. Канімула¹ –

Львівська державна фінансова академія

ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Розглянуто наукові підходи щодо трактування суті фінансових потоків підприємств. Проведено морфологічний аналіз досліджуваної дефініції. Обґрунтовано основні критерії та характеристики фінансових потоків підприємств оптової торгівлі.

Ключові слова: дефініція "фінансовий потік", фінансові потоки підприємств оптової торгівлі, класифікація фінансових потоків підприємств оптової торгівлі, властивості фінансових потоків.

Постановка проблеми. Забезпечення ефективних взаємовідносин у сучасному економічному просторі вимагає стабільної та безперервної організації фінансових потоків підприємств оптової торгівлі, яким належить визначальна роль у підвищенні фінансової стійкості, ефективності функціонування та підтримки високого рівня конкурентоспроможності досліджуваних підприємств. Окрім зазначеного, динамічна та безперервна організація фінансових потоків підприємств здатна забезпечити безперебійність та результативність їх господарської діяльності.

¹ Наук. керівник: проф. М.І. Яцків, канд. екон. наук – Львівська ДФА

Зміст дефініції "фінансові потоки" відображає певні економічні відносини щодо формування та використання грошових ресурсів держави, суб'єктів господарювання, домашніх господарств та інших учасників фінансової системи. Враховуючи широкий зміст та застосування зазначеного поняття, актуалізується проблема аналітичного дослідження сутності та економічної природи фінансових потоків підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх років інтерес науковців до суті фінансових потоків та їх ефективного управління набуває неабиякого розвитку. Серед вітчизняних науковців варто відзначити праці: Г. Азаренкової, І. Вахович, І. Гришова, О. Гудзь, О. Єрмошкіної, І. Каменської, М. Корнева, Г. Криворучко, Ю. Ланкової, О. Майбороди, О. Ореховської, Т. Притули, Л.В. Петіна, А. Присяжнюк, О. Тридід, О. Хавтур, І. Хоми, Г. Яровенко та інших. У зарубіжних публікаціях розгляду зазначеної категорії присвячено праці таких науковців: А. Бетті, З. Броді, Р. Мертон, А. Сміт, В. Макконел, Х. Вітман, Ф. Нейман, Ю. Любимцев, Ю. Плущевська, Л. Старикова тощо.

Водночас, незважаючи на те, що його часто вживають у фінансовій практиці, у сучасній економічній та науковій літературі небагато досліджень, що стосуються аналізу сутності й особливостей фінансових потоків підприємств оптової торгівлі, їхнього переміщення та класифікації, проблем комплексного управління ними та їх функціонування у фінансово-економічному просторі. З огляду на це, проблема вивчення суті, змісту та природи фінансових потоків залишається відкритою і сьогодні, що зумовлює потребу виконання подальших досліджень для конкретизації відповідних положень із обраної теми дослідження.

Метою цієї роботи є дослідження та обґрунтування наукових підходів щодо понятійного апарату та природи фінансових потоків підприємств оптової торгівлі.

Основні результати дослідження. Здійснені дослідження показали, що дотепер в економічній літературі немає єдиного визначення зазначеного поняття як економічної категорії. Так, в Економічному словнику визначено поняття "потік" як масу різноманітних ресурсів, товарно-матеріальних цінностей, що перебуває в постійному русі впродовж певного періоду [1, с. 15], а у Великому економічному словнику під потоком розуміють економічну величину, що має розмір; сукупність предметів, що переміщуються, з'являються у визначений часовий проміжок; регулярний рух, надходження грошових засобів [2].

Найчастіше в економічній та фінансовій теорії вживають такі поняття, як "грошовий потік", "потік коштів", "рух грошей", "грошовий обіг", а в міжнародній економіці та міжнародних фінансах – "потік капіталу", "кругообіг капіталу", "переміщення капіталу", "рух капіталу" [3, с. 156]. Така конфігурація понять, на нашу думку, створює розбіжності у розумінні досліджуваної категорії і потребує більш глибокого розуміння властивих їй специфічних ознак, яких вони набувають у фінансово-господарському процесі окремих підприємств. З метою чіткого обґрунтування змісту поняття "фінансовий потік" необхідно його вивчати з погляду взаємозв'язку з іншими економічними ка-